

Gemeente Renkum

Verantwoordelijk team
Stafbureau

Nummer

Kenmerk

Raad d.d.
25 februari 2015

Paragraaf begroting
Programma 1

Portefeuillehouder
E. Heinrich

Steller
M. Bieleman

Datum
13 januari 2015

Onderwerp
Begroting Sociaal domein 2015

Geadviseerd besluit

Vaststellen van de geactualiseerde Begroting 2015 met betrekking tot het sociaal domein, waaronder:

1. nader onderverdelen van de nieuwe budgetten binnen het sociaal domein;
2. verschuiving van bestaande taken en bijbehorende budgetten binnen programma 1.

Toelichting op beslispunten

In november 2014 heeft u de begroting 2015 vastgesteld. Op dat moment was nog niet duidelijk hoe de inkomsten die wij ontvangen voor het sociaal domein moesten worden verdeeld over de verschillende nieuwe taken. Begrotingstechnisch is er vanuit gegaan dat wij alle taken konden realiseren binnen de door het rijk beschikbaar gestelde middelen. Waarbij wij wel hebben onderkend dat dit gepaard gaat met grote risico's. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn deze risico's uiteengezet. De reserve sociaal domein en de weerstandsreserve zijn beschikbaar gesteld om deze risico's op te vangen.

Wij hebben u toegezegd dat wij begin 2015 een uitgewerkte begroting voor het sociaal domein aan u zouden voorleggen. Op basis van de reeds beschikbare informatie is een geheel uitgewerkte begroting voor het sociaal domein vooralsnog niet mogelijk. Dit aangezien de overdracht van gegevens van jeugd nog niet volledig heeft plaatsgevonden. Vanaf 1 januari 2015 kunnen aanbieders cliëntgegevens overdragen aan de gemeente. Wettelijk en met het oog op privacy was het niet toegestaan om deze gegevens vóór 1 januari met de gemeente te delen. Bovendien krijgen huidige aanbieders de mogelijkheid om ook zonder contract gedurende de eerste drie maanden van dit jaar geleverde zorg te declareren bij de gemeente. De verwachting is dat inzicht in de jeugdzorg dan ook pas eind eerste kwartaal beschikbaar is.

Desondanks achten wij het van belang u op dit moment te informeren over de huidige stand van zaken zodat u in voldoende mate aangesloten blijft op de (financiële) ontwikkelingen binnen het sociaal domein en de wijze waarop deze vorm krijgen.

In dit voorstel geven wij u dan ook nader inzicht in de verdere onderverdeling van het rijksbudget behorende bij de nieuwe taken binnen het sociaal domein op basis van de informatie die wij nu hebben. Daarnaast wordt één wijziging voorgesteld ten aanzien van de bestaande taken. Wij beschouwen dit als onderdeel van de zogeheten transitie; het bieden van nader inzicht in de nieuwe taken en aansluiten bij hetgeen er nu is. De transformatie, waarbij de verbinding wordt gelegd tussen oud en nieuw beleid, zal in de loop van 2015 vorm krijgen, ook in financiële zin. Op basis van aanvullende inzichten wordt een eerstvolgende wijziging aan u voorgelegd in de reguliere begrotingscyclus, te weten de voorjaarsnota.

Beoogd effect

Door middel van het vaststellen van de geactualiseerde begroting voor het sociaal domein geeft u invulling aan uw budgetrecht. U geeft het college aan welke activiteiten u verwacht in 2015 en welke financiële randvoorwaarden daarbij gelden.

Kader

Op grond van artikel 190 van de gemeentewet biedt het college jaarlijks de raad een begroting aan. Door vaststelling van de begroting stelt uw raad middelen beschikbaar voor alle daarin opgenomen taken en activiteiten. In de begroting 2015 hebben wij daarbij het voorbehoud gemaakt dat nadere informatie ten aanzien van de begroting voor het sociaal domein ter vaststelling aan u zou worden voorgelegd.

Dit is in lijn met artikel 5 van de financiële verordening gemeente Renkum. Daarin is opgenomen dat wij u vooraf informeren wanneer wij verwachten dat wij de begrote bedragen per product met meer dan €100.000 overschrijden.

Argumenten

1. Nader onderverdelen van de nieuwe budgetten binnen het sociaal domein

De budgetten die gepaard gaan met de nieuwe taken in het sociaal domein worden ingebed in de bestaande begroting. Ruwweg kunnen de budgetten als volgt worden onderverdeeld:

1. Product 1A: Algemene voorzieningen
2. Product 1E: Minima
3. Product 1G: Maatwerkvoorzieningen
4. Product 7B: Organisatieontwikkeling

Achtereenvolgens beschrijven wij de argumenten voor de onderbouwing van de totstandkoming van dit budget. Het totaaloverzicht vindt u onder paragraaf 'financiële consequenties' op pagina 8 van dit voorstel.

Ad 1. Product 1 A: Algemene voorzieningen

Voor te ontwikkelen beleid binnen het sociaal domein heeft het rijk middelen beschikbaar gesteld binnen de integratieuitkering. Hierbij kan worden gedacht aan inloopvoorziening GGZ, mantelzorg, beschermd wonen, Veilig Thuis (AMHK) en burgerparticipatie. De transformatie en daarmee de verdere beleidsontwikkeling, ook in relatie tot bestaand beleid, zal dit jaar verder vormkrijgen. Vooralsnog is dan ook uitgegaan van het toegekende budget vanuit het rijk, te weten €278.000.

Onderwerp

Begroting Sociaal Domein 2015

Datum

13 januari 2015

Kenmerk

Pagina

2 van 8

Regionaal is afgesproken dat gemeenten 3% van de rijksmiddelen reserveren voor *innovatie* van zorgaanbieders; 1,5% betreft een regionaal in te zetten budget en 1,5% betreft een lokaal in te zetten budget. Voor de advisering over de regionale besteding van dit budget wordt regionaal een commissie benoemd. Deze beoordeelt ingediende voorstellen voor innovatie aan de hand van vooraf opgestelde doelen en criteria. Op basis daarvan geeft de commissie een advies over toekenning / afwijzing per project aan het BReSDO (Bestuurlijke Regiegroep Sociaal Domein, het bestuurlijk overleg van de G12). Daarbij houdt zij rekening met regionale spreiding, verdeling over verschillende doelgroepen en uitputting van het regionale budget. Formele besluitvorming blijft een bevoegdheid van de lokale colleges, op basis van het advies vanuit het BReSDO. Toekenning van innovatiebudget aan een specifiek project vindt plaats op basis van de gemeentelijke ASV. Het innovatiebudget komt in totaliteit neer op €450.000.

Landelijk zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van een aantal centrale taken zoals vertrouwenswerk, doventolk en 24-uurs bereikbaarheid. Deze taken worden gecoördineerd door de VNG. De verwachting is dat deze middelen direct vanuit het Rijk naar de VNG gaan. Dit komt neer op een bedrag van €62.000.

Ad 2. Product IE: Minima

Op basis van het besluit 'nadere regels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Renkum' voert het college de tegemoetkoming van meerkosten voor personen met een beperking of chronische problemen uit conform het minimabeleid. We zetten de GelrePAS in voor activiteiten van chronisch zieken en gehandicapten en de intensivering van het beroep op de bijzondere bijstand in verband met aan ziekte en handicap gerelateerde kosten. Hiervoor wordt €150.000 toegevoegd aan het minimabeleid.

Ad 3. Product 1G: Maatwerkvoorzieningen

Voor de Wmo maken wij een onderverdeling van de volgende maatwerkvoorzieningen:

Begeleiding zorg in natura (ZIN) en begeleiding persoonsgebonden budget (PGB)

Voor het borgen van het overgangsrecht voor begeleiding groep (inclusief vervoer), begeleiding individueel (inclusief kortdurend verblijf en dat deel van de PV dat samenhangt met begeleiding) en voor de groep inwoners die op dit moment een geldige indicatie heeft die voortduurt in 2015, is een analyse gemaakt van de door het rijk verstrekte klantgegevens. Daarnaast is een budget gereserveerd voor het bieden van maatwerkvoorzieningen voor inwoners die zich vanaf 1 januari 2015 bij de gemeente melden met het verzoek om begeleiding individueel of in groepsverband. Op basis van een eerste raming verwachten wij op dit moment een budget van € 3.320.000 nodig te hebben voor de begeleiding ZIN € 2.900.000, begeleiding PGB € 600.000 en een te ontvangen eigen bijdrage van €180.000.

Cliëntondersteuning MEE / Pilot vertrouwenspersoon Zorgbelang

Conform de Wmo 2015 dient het college ervoor te zorgen dat voor ingezetenen cliëntondersteuning beschikbaar is met als uitgangspunt: het belang van de betrokkene. MEE Gelderse Poort kan deze cliëntondersteuning bieden. Het gaat hierbij om informatie en advies en kortdurende/kortcyclische ondersteuning.

Met de inzet van de pilot vertrouwenspersoon voor het sociale domein met Zorgbelang Gelderland wordt integraal uitvoering gegeven aan cliëntondersteuning. Zorgbelang levert ook de vertrouwenspersoon jeugd in heel Gelderland conform de Jeugdwet. Hierover zijn landelijk afspraken gemaakt met de VNG. De pilot vertrouwenspersoon is een project is dat in cofinanciering met de provincie Gelderland wordt vormgegeven (75% vanuit de provincie en 25% vanuit gemeente Renkum). Dit komt in totaal neer op € 239.000.

Forfaitaire vergoeding Wmo

Naast de inzet binnen het minimabeleid voert het college de regeling ter tegemoetkoming in meerkosten voor inwoners met een beperking of chronische problemen uit die niet behoren tot de doelgroep van het minimabeleid. Deze tegemoetkoming wordt gebaseerd op een draagkrachtberekening, gebaseerd op de indicatieve bedragen zoals opgenomen in de bijlage van het besluit. Dit komt neer op circa €300.000.

Voor Jeugd onderscheiden wij de volgende maatwerkvoorzieningen:

Bureau Jeugdzorg en andere landelijke instellingen

Professionals van Bureau Jeugdzorg, William Schrikkergroep en Leger des Heils voeren in 2015 taken uit op het gebied van jeugdhulp (o.a. jeugdbescherming en jeugdreclassering). Dit is vastgesteld in het regionaal transitiearrangement. Dit komt neer op een bedrag van €963.000.

Zorg in natura (ZIN) en persoonsgebonden budget (PGB)

De lopende indicaties met betrekking tot jeugd zijn zoals reeds gezegd voor de gemeenten voorsnog niet bekend. Kosten gepaard gaande met deze zorg zijn daarmee voorsnog voor de gemeente Renkum beperkt in beeld op basis van de historische gegevens en branchegegevens. De bijdrage vanuit het rijk is hierop gebaseerd. Wij gaan er voorsnog vanuit dat de uitgaven in lijn zullen liggen met het van het rijk beschikbare bedrag, te weten €8.814.000, waarvan €8.074.00 ZIN, €800.000 PGB en een te ontvangen ouderbijdrage van €60.000.

Ad 4. Product 7B: Organisatieontwikkeling

Om uitvoering te kunnen geven aan de nieuwe taken binnen het sociaal domein zal de komende jaren de inzet van extra middelen noodzakelijk zijn. Hierbij kan worden gedacht aan formatie/personeel, ICT, huisvesting en opleidingskosten. Voor de inschatting van de benodigde middelen zijn diverse verkenningen uitgevoerd binnen de eigen organisatie.

De totale uitvoeringskosten komen neer op structureel circa 3%, te weten €489.400 en incidenteel circa 3,5%, te weten € 536.100 van de rijksbijdrage. Bij de verdeling van budgetten aan de gemeenten is uitgegaan van een percentage van 2% uitvoeringskosten. Dit blijkt in de praktijk niet reëel met het oog op de opgaven die gemeenten in eerste instantie zullen hebben. Kijkend naar regiogemeenten hanteert de gemeente Renkum verhoudingsgewijs een laag percentage. De inschatting wordt echter gemaakt dat deze kosten in aanloop voldoende zijn om uitvoering te kunnen geven aan de nieuwe taken.

Uitvoering geven aan deze nieuwe taken betekent dat onze ambtelijke organisatie voldoende expertise en deskundigheid in huis moet hebben. Met ingang van 1 januari kennen wij het Sociaal loket. Binnen dit loket is expertise op het gebied van Wmo, begeleiding, jeugd, ouderen, multi-probleem gezinnen gebundeld. Voor een deel is deze expertise geborgd door middel van contract- en subsidieafspraken met partners; voor een deel is het noodzakelijk deze expertise in eigen huis te organiseren. Leidend principe rond de aan te trekken formatie is dat wij zoveel als mogelijk de formatie flexibel willen invullen en 2015 willen benutten om de inschatting van de benodigde formatie te optimaliseren. Naast uitbreiding van capaciteit vragen de decentralisaties ook om een wezenlijk andere wijze van werken. Hiervoor is het belangrijk dat medewerkers voldoende worden gefaciliteerd, denk hierbij aan opleiding, training en coaching. Bij de uitvoering van nieuwe taken zijn diverse systemen/ICT oplossingen ondersteunend onder meer om factureren af te handelen, maar ook om noodzakelijk gegevens conform privacywetgeving te kunnen administreren en monitoren.

2. Verschuiving van bestaande taken en bijbehorende budgetten binnen programma 1

Een nadere bestudering van de begroting leidt tot het voorstel om de taakvelden "Participatiebudget: re-integratie" en "Participatiebudget: WSW" te verschuiven van product 1A: Algemene voorzieningen naar 1F: Inkomensvoorziening.

Dit aangezien betreffende taken onderling sterk samenhangen. Loonkostensubsidie voor arbeidsgehandicapten worden betaald uit het I-deel, terwijl de inzet van ondersteunende instrumenten om uitstroom uit de uitkering te bevorderen worden betaald uit het re-integratie- c.q. participatiebudget.

In het kader van dit voorstel is bezien of de beschikbare budgetten passend zijn voor de uitvoering van de bestaande en nieuwe taken rondom de Participatiewet. De verwachting is dat er in 2015 € 3.991.000 nodig is voor de uitvoering van het re-integratiedeel van de Participatiewet. Dit bedrag is beschikbaar met de uitkering van het rijk in 2015 van € 3.886.000, aangevuld met de reeds in de begroting opgenomen onttrekking van € 105.000 uit de reserve Re-integratie. De uitkering van het rijk is samengesteld uit € 3.106.000 voor de uitvoering van de oude Wsw, €705.000 voor de klassieke WWB en €75.000 voor de nieuwe doelgroep.

De uitgaven bestaan voor het overgrote deel (€3.106.000) uit de uitvoering van de oude Wsw. Dit bedrag wordt beschikbaar gesteld aan Permar WS en per kwartaal bijgesteld op basis van het daadwerkelijk gerealiseerde aantal werkplekken voor Wsw-ers. Het overige deel van het budget nodig voor re-integratie (€885.000) bestaat uit algemene kosten zoals formatie, continuering van de oude ID-regeling, en het jongerenproject. Voor de ondersteuning van de groep klanten met een volledige loonwaarde en een korte/middellange afstand tot de arbeidsmarkt maken wij gebruik van Baanbrekend Gelderland en Werk@renkum. Naast directe bemiddeling worden daarin activiteiten verricht die bijdragen aan het 'jobready' maken van uitkeringsgerechtigden. Voor deze mensen met een lange/middellange afstand tot de arbeidsmarkt zetten wij instrumenten in voor o.a. taalondersteuning, individuele trajecten en groepstrainingen.

Daarnaast is een deel begroot voor de ondersteuning van de nieuwe doelgroep binnen de Participatiewet, die wordt bediend door het regionaal werkbedrijf (mensen met een beperkte loonwaarde). In 2015 zal hier een beperkt aantal mensen gebruik van gaan maken, maar dit zal de komende jaren steeds verder oplopen, omdat de toegang tot de Wajong voor hen is afgesloten.

Kanttelingen

De in dit voorstel opgenomen budgetverdeling is gebaseerd op onze huidige kennis ten aanzien van de nieuw uit te voeren activiteiten. De noodzakelijke informatie bereikt ons gefaseerd. Daarnaast hebben wij te maken met onzekerheden ten aanzien van herindicaties en nieuwe toestroom van cliënten. Dit zal ertoe leiden dat de begroting lopende het jaar opnieuw bijgesteld moet worden. Tenzij dit grote bijstellingen betreft, zullen wij deze wijzigingen op de reguliere momenten binnen de begrotingscyclus aan u voorleggen.

In de begroting is een inschatting gemaakt van de risico's in het sociaal domein. Op grond van de huidige inzichten zijn deze risico's nog steeds van toepassing. Met ingang van 2016 zal de rijksbijdrage voor de Wmo2015 en Jeugd worden gebaseerd op 'objectieve' verdeelsleutels. Hiertoe wordt een objectief verdeelmodel ontwikkeld. Met name voor de rijksbijdrage jeugd lijkt dit verdeelmodel een aanzienlijke daling van de beschikbare middelen tot gevolg te hebben. Mede doordat de gegevensoverdracht nog niet volledig heeft plaatsgevonden is het niet mogelijk om de gevolgen hiervan te kunnen overzien.

Als gevolg van het regeerakkoord en actuelere basisgegevens voor de maatstaven zijn in de circulaires van het gemeentefonds mutaties doorgevoerd binnen de integratieuitkering Wmo. Dit leidt tot een taakstelling in onze begroting. In de najaarsnota 2014 is aangegeven dat, gezien de reeds doorgevoerde bezuinigingen binnen het product maatwerkvoorzieningen, binnen geheel programma 1 zal worden gezocht naar mogelijkheden om deze bezuinigingen te realiseren. In de voorjaarsnota wordt bezien welke mogelijkheden er zijn binnen programma 1. Meerjarig (2016 en verder) wordt de taakstelling meegenomen in de transformatie en voor u inzichtelijk gemaakt bij de najaarsnota/begroting 2016.

Draagvlak

De werkwijze zoals gehanteerd in dit voorstel is bij de begrotingsbehandeling met u afgestemd.

Aanpak/Uitvoering

Na vaststelling van de geactualiseerde begroting voor het sociaal domein zullen wij binnen dit kader de uitvoering van de werkzaamheden continueren. Over de voortgang wordt u gerapporteerd middels de tussentijdse rapportages.

Algemeen uitgangspunt bij de begroting is dat eventuele wijzigingen in inkomsten of uitgaven worden bezien binnen het gehele programma, in dit geval binnen programma 1.

Communicatie

N.v.t.

Financiële consequenties

Op basis van beslispunt 1 komen wij tot de onderstaande begrotingswijziging voor de nieuwe taken van het sociaal domein. In de begroting 2015 waren de uitgaven en inkomsten voor Wmo en jeugd als stelpost opgenomen onder de totale lasten en baten van product 1B (inbegrepen in de uitgaven van €17.038.000 en inkomsten van €15.832.000 binnen product 1B op pagina 20 van de begroting 2015). Deze uitgaven en inkomsten worden nu verdeeld over de producten 1A, 1E, 1G en 7B. Hierdoor worden de totale lasten en baten voor deze producten zoals opgenomen op de pagina's 20 en 51 van de begroting 2015 met de onderstaande bedragen gecorrigeerd.

Correctie raming begroting 2015 <i>Bedragen in euro's</i>	Uitgaven	Inkomsten
Stelpost wmo en jeugd	-15.172.000	-15.172.000
Totaal 1B: Gezondheid	-15.172.000	-15.172.000

Nieuwe raming obv beslispunt 1 <i>Bedragen in euro's</i>	Uitgaven	Inkomsten
Te ontwikkelen beleid	278.000	
Innovatiebudget	450.000	
VNG: landelijke budgetten	62.000	
Totaal 1A: Algemene voorzieningen	790.000	
Activerend minimabeleid	150.000	
Totaal 1E: Minima	150.000	
Begeleiding ZIN en PGB Wmo incl eigen bijdrage	3.500.000	180.000
Clientondersteuning / vertrouwenspersoon	239.000	
Forfaitaire vergoedingen Wmo	300.000	
Bureau Jeugdzorg en andere landelijke instellingen	963.000	
ZIN en PGB jeugd incl ouderbijdrage	8.874.000	60.000
Integratie-uitkering Wmo en jeugd		15.172.000
Totaal 1G: Maatwerkvoorzieningen	13.876.000	15.412.000
Uitvoeringskosten structureel	489.400	
Uitvoeringskosten incidenteel	536.100	
Totaal 7B: Organisatieontwikkeling	1.025.500	
Totaal	15.841.500	15.412.000
Nadelig resultaat	429.500	

Zoals uit de tabel blijkt, verwachten wij op dit moment dat de uitgaven binnen de nieuwe taken van het sociaal domein de inkomsten met € 429.500 zullen overstijgen. Dit nadeel wordt met name veroorzaakt door incidentele uitvoeringskosten. Wij streven ernaar om in 2015 binnen het beschikbare budget deze taken uit te kunnen voeren. Daarbij realiseren wij ons echter dat onze mogelijkheden beperkt worden doordat een groot deel van de budgetten in 2015 beklemd zijn op basis van reeds aangegane verplichtingen en afgegeven indicaties.

Op basis van beslispunt 2 worden de re-integratieactiviteiten opgenomen onder product 1F Inkomensvoorziening. In de begroting 2015 waren deze uitgaven en inkomsten opgenomen binnen product 1A (inbegrepen in de uitgaven van € 6.338.000, de inkomsten van € 3.973.000 en de mutatie reserve van € 284.000 op pagina 20 van de begroting 2015). Dit resulteert in de volgende aanpassing van de begroting 2015:

Onderwerp

Begroting Sociaal Domein 2015

Datum

Kenmerk

Pagina

13 januari 2015

7 van 8

Correctie raming begroting 2015 <i>Bedragen in euro's</i>	Uitgaven	Inkomsten
Uitgaven participatiebudget re-integratie en wsw	-3.991.000	
Integratie-uitkering participatiewet		-3.886.000
Onttrekking reserve participatie		-105.000
Totaal 1A: Algemene voorzieningen	-3.991.000	-3.991.000

Nieuwe raming obv besispunt 2 <i>Bedragen in euro's</i>	Uitgaven	Inkomsten
Afbouw WSW	3.106.000	
Re-integratie	885.000	
Integratie-uitkering participatiewet		3.886.000
Onttrekking reserve participatie		105.000
Totaal 1F: Inkomensvoorziening	3.991.000	3.991.000

Juridische consequenties

Door middel van vaststelling van de geactualiseerde begroting voor het sociaal domein autoriseert uw raad ons college tot uitvoering van het beleid binnen de in dit voorstel genoemde kaders. Dit betekent dat wij conform artikel 160, eerste lid, onder e, van de Gemeentewet bevoegd zijn 'tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten en deze te verrichten.'

WMO-aspecten

N.v.t.

Duurzaamheid

N.v.t.

Effect op vermindering regeldruk

Dit voorstel heeft geen effect op de regeldruk.

Alternatieven

Het niet vaststellen van dit voorstel betekent dat wij terug moeten vallen op de kaders zoals vastgesteld in de Begroting 2015.